

MAGYAR NYELVI FELADATLAP
a 8. évfolyamosok számára

„tehetséggondozó” változat

2011. január 29. 10:00 óra

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Tollal dolgozz! Ügyelj a külalakra!
A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.
A megoldásra összesen 45 perced van.
Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

Jó munkát kívánunk!

1.	<p>a) Fejtsd meg a szót a minta alapján!</p> <p><i>Minta: Ú Sz = ŰT (Az ábécében az Ú betűt követi az Ű, az Sz betűt pedig a T.)</i></p> <p style="text-align: center;">J Ó Ű Dzs R = ...</p> <p>b) Alkoss összetett szavakat! A három utótag elé minden esetben ugyanazt az előtagot kell tenned.</p> <p>A keresett előtagot írd a vonalra!</p> <p style="text-align: center;">..... -tartó, -fény, -csonk</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> </table>	a		b							
a												
b												
2.	<p>Oldd meg az elbeszélésrészlethez kapcsolódó nyelvtani feladatokat!</p> <p>Az erdő szegélyén dús rendekben hevert a levágott fű, melynek zöld ágyában alétlan feküdtek a fonnyadó virágok. Tegnap még lengve játszottak a széllel, mely alkonyatkor kiszaladt az erdőből, és ma egyszer csak elszakadtak a földtől, és most nem tudják, mi lesz velük.</p> <p style="text-align: right;">(Fekete István: A bosszú)</p> <p>a)–b) Nevezd meg pontosan, milyen mondatrész az <i>erdő</i> és a <i>széllel</i> szó a szövegben!</p> <p>erdő: .....</p> <p>széllel: .....</p> <p>c) Keress egy-egy példát az alábbi szófajokra a szövegből!</p> <p>folyamatos melléknévi igenév: .....</p> <p>befejezett melléknévi igenév: .....</p> <p>határozói igenév: .....</p> <p>d) Írd a megadott szavak mellé a megfelelő mássalhangzó-kapcsolódási törvény betűjelét!</p> <p style="text-align: center;">játszottak:..... széllel: .....</p> <p>A) a képzés helye szerinti részleges hasonulás</p> <p>B) összeolvadás</p> <p>C) írásban jelöletlen teljes hasonulás</p> <p>D) zöngéesség szerinti részleges hasonulás</p> <p>E) írásban jelölt teljes hasonulás</p> <p>e) Jelöld a következő szóban a szóelemek határait függőleges vonalakkal!</p> <p>Írd a szóelemek fölé a megfelelő számot: 1 = tő; 2 = képző; 3 = jel; 4 = rag!</p> <p style="text-align: center;">s z a l a d n á n a k</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> <tr><td>d</td><td></td></tr> <tr><td>e</td><td></td></tr> </table>	a		b		c		d		e	
a												
b												
c												
d												
e												

3. a) Az alábbi szövegben öt szó helyesírása hibás. Írd a pontsorokra az öt hibás helyesírású szó **helyes alakját!** Az öt helyes megoldás öt külön sorba kerüljön!

a	
b	
c	

A világra jött állatok gyakran életük első napjaiban elpusztúlnak, mert nem elég erősek ahhoz, hogy megküzdjenek a ragadozókkal, vagy elmeneküljenek előlük. Némi védelmet nyújt nekik azonban az álcázás. Sok szarvasfaj fiataljai például foltos hátúak, így utánozzák a lombhátrón át az erdei talalyra vetülő fényfoltokat.

Több madár fiókái olyan tollazattal kellnek ki, amely tökéletesen illeszkedik a környezetükhöz.

.....

.....

.....

.....

.....

- b) Karikázd be az egyetlen helyesen írt forma betűjelét!

- A) Nyugat-magyarországi
- B) Nyugat-Magyarország-i
- C) Nyugat-magyarország-i
- D) nyugat-magyaroszági
- E) nyugat-magyarország-i

- c) Szüntesd meg a szótagolást, és írd le elválasztójelek nélkül a következő szavakat!

Minta: szé-kek-ről → székekről

mo-soly-lyal → .....

kulcs-cso-mó → .....

edz-dze → .....

jegy-gyű-rű → .....

4. Az alábbiakban két, tanító célzatú mese mondatait találod összekeverve. A mondatok számozását felhasználva állítsd helyre a két mesét! Az első mese utolsó mondatának a számát megadtuk.

a	
b	
c	

a) A kipontozott helyekre írd be a két mese megadott állatszereplőit:

majom, szarvas, oroszlán, teve.

b) Az első mese mondatai a megfelelő sorrendben: __ __ __ __ 7.

c) A második mese mondatai a megfelelő sorrendben: __ __ __ __ __

1. Ott azonban egy ..... lakott, mely megragadta.

2. Sikerét a ..... megirigyelte, ezért ő is kiállt táncolni.

3. Egy ..... a vadászok elől egy barlangba futott be, hogy elrejtőzzék.

4. Az állatok gyűlésén előállt a ....., és táncot mutatott be.

5. „Ó, én szerencsétlen, aki az emberek elől menekültem, egy vadállatnak szolgáltattam ki magamat.”

6. Hosszú lábain azonban csak lomhán bukdácsolt, ezért az állatok haragjukban elzavarták.

7. Azokra illik ez a mese, akik irigységből kiválóbbakkal versenyeznek, és megbuknak.

8. Nagy sikert aratott, és mindenki dicsőítette.

9. Ugyanígy vannak emberek, akik a kisebb veszélyek elől menekülnek, s nagyobb bajokba vetik magukat.

10. A halálra rémült agancsos állat elveszetten így szólt:

5.	<p>Egészítsd ki a megadott jelentések alapján a három szólást egy-egy szóval!</p> <p>a) Benne van a cs..... a szólás jelentése: <i>bajban van</i></p> <p>b) Cs..... hagyja. a szólás jelentése: <i>bajában magára hagyja / kellemetlen helyzetbe hozza, és abban hagyja</i></p> <p>c) Felnyílik (kinyílik) a cs..... a szólás jelentése: <i>elszemtelenedik / elbízta magát</i></p> <p>d)–e) Állítsd megfelelő sorrendbe a zárójelben megadott két szó összekevert betűit, és egészítsd ki velük a szólást! Segítségül megadjuk a szólás jelentését is. <i>Olyasmit magyaráz, ami magyarázat nélkül is teljesen nyilvánvaló.</i></p> <p>A ..... világít. (k n p n a a) (a á e g y r t y v l)</p>	<table border="1"> <tbody> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> <tr><td>d</td><td></td></tr> <tr><td>e</td><td></td></tr> </tbody> </table>	a		b		c		d		e	
a												
b												
c												
d												
e												
6.	<p>Oldd meg az alábbi verssel kapcsolatos feladatokat!</p> <p style="text-align: center;">Juhász Gyula: Alföldi utca</p> <p style="text-align: center;">Poros magyar nyár napja ver Szőke akácot, árva nyárfát, Köröskörül fény, csönd delel, S árokban szunnyadnak a kácsák.</p> <p style="text-align: center;">Az élet alszik, nem ....., Távirópózna égbe bámul, Sürgős hír száguld valahol, De itt nem tudnak a világrul.</p> <p style="text-align: center;">Minek is arról tudni most, Vesztett fejszének a nyeléről, Mikor pazzarlón úgy zuhog Az arany nyíl a szürke égből?</p>	<table border="1"> <tbody> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> <tr><td>d</td><td></td></tr> </tbody> </table>	a		b		c		d			
a												
b												
c												
d												

- a) Hogyan nevezzük az alábbi idézetben alkalmazott költői képet? Karikázd be a hozzá tartozó betűjelet!

„Távírópózna égbe bámul”

- A) hasonlat
  - B) megszemélyesítés
  - C) allegória
  - D) szimbólum
- b) A vers ritmusát és rímelését figyelembe véve melyik szó illik legjobban a kipontozott helyre? Karikázd be a megfelelő szóhoz tartozó betűjelet!

„Az élet alszik, nem .....,”

- A) szól
  - B) zenél
  - C) dalol
  - D) zakatol
  - E) beszél
- c) Egészítsd ki az egyetlen megfelelő sorszám beírásával az alábbi mondatot!

A vers ..... sorában csak magas hangrendű szavak találhatók.

- d) Karikázd be a vers rímrendszerének a nevét jelölő betűt!
- A) párrím / páros rím
  - B) keresztrím
  - C) ölelkező rím
  - D) bokorrím

7. Oldd meg a szöveggel kapcsolatos feladatokat!

a	
b	
c	
d	
e	

Jegesmedvék jég nélkül

Feltételezések szerint 20–25 ezer jegesmedve él jelenleg az északi sarkvidéken. Az állomány fennmaradását a felmelegedésen kívül a légszennyezés és a vadászat is veszélyezteti.

Ötven éven belül eltűnhet a jegesmedvék kétharmada a Földről a globális felmelegedés, az északi sarki jégtakaró vékonyodása következtében. Ezt a kedvezőtlen folyamatot gyorsítja fel az egyre növekvő sarkvidéki turizmus is. Egy amerikai friss tanulmány szerint a jegesmedvék nagyjából a század közepére el fogják veszíteni a fennmaradásukhoz szükséges életterük 42 százalékát.

A jegesmedve szinte állandóan vándorúton van. Ezen nem is csodálkozhatunk, hiszen a jégmezők nemigen szolgálnak bőséges táplálékkal, és viszonylag nagy utat kell megtenniük az állatoknak ahhoz, hogy a napi táplálékukat beszerezzék. Míg sok más medvefaj étrendjében igen fontos a növényi eredetű táplálékok szerepe, a jegesmedve csak a sarki nyár hónapjaiban fogyaszt egy kevés zuzmót, mohát vagy bogyót, de azt is csupán étrendi kiegészítésként. Táplálékának zöme állati eredetű, s mivel a sarkvidék zord körülményei közt nemigen válogathat, szinte mindent megeszik. A halak és a fókák mellett olykor madarakat is zsákmányul ejt. A jegesmedve az északi sarkvidék jégmezőinek csúcsragadozója, természetes ellensége jóformán nincsen.

A fehér bundájú ragadozók elsődleges táplálékukat, a fókákat alapvetően a jégtáblákon vadásszák le. Amennyiben a sarki jégtakaró az előrelátható ütemben olvad, a nagytestű emlősök véglegesen eltűnnek Alaszkából. A megfogyatkozott populáció Kanada északi-sarki szigetvilágába és a Grönlandtól északra fekvő szigetekre fog visszaszorulni. A tudósok azt remélik, hogy a jegesmedve felkerül az Egyesült Államokban a veszélyeztetett állatok listájára.

A sulinet.hu alapján

a) Írd a pontsorra, hogy **igazak** (I) vagy **hamisak** (H) a következő állítások!

- 1) ..... A jegesmedvék étrendjében jelentős szerepet játszik a növényi táplálék is.
- 2) ..... A cikk megírásával egy időben a jegesmedve felkerült az Egyesült Államokban a veszélyeztetett állatok listájára.
- 3) ..... A tanulmány szerint 2050 körülre a jegesmedvék létszámának csak 42 százaléka marad meg.

b) A globális felmelegedésen, az északi-sarki jégtakaró vékonyodásán, illetve a táplálékhiányon kívül milyen további okokra vezethető vissza a jegesmedvék számának jelentős csökkenése?

A cikkben megnevezett további **három** ok: .....

.....

.....

c) Egészítsd ki a cikk alapján a mondatot!

A jegesmedvék legfőbb tápláléka a .....

d)–e) Írd ki a szöveg harmadik bekezdéséből az alábbi meghatározásoknak megfelelő egy-egy szót!

Valaminek a nagyobb része, többsége: .....

A kívánalmat, a szükségletet kielégítő, azt felülmúló mennyiségű: .....

8. Az alábbi szavakból három szólás rakható össze. Írd le a szólásokat a megfelelő jelentések mellé! Minden szót csak egyszer szabad felhasználni. A megadott szóalakokat módosítani nem lehet. A szólásokat más szavakkal nem egészítheted ki. Minden szólás három szóból áll.

ellen, visz, fát, ágra, ár, zöld, erdőre, úszik, vergődik

- a) fölösleges az ajándéka, mert nem szorúlnak rá = ...
- b) boldogul, rendeződnek az anyagi ügyei = ...
- c) szembeszáll a közvéleménnyel = ...

a	
b	
c	

9. Írd a pontvonalra a megadott két lehetőség közül a nyelvhelyességi szempontból megfelelőbb vagy igényesebb, választékosabb változatot!

- a) Az a csapat lesz a győztes, ... több gólt lő.

aki / amelyik

- b) Az építész ..... a tervrajzon.

módosít / módosítást eszközöl

- c) Már ..... van a betegsége.

múlóba / múlóban

- d) A vállalkozó nyilatkozott a .....

nyereség felől / nyereségről

a	
b	
c	
d	

